

URAN RIIVAAMA

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Taideinstituutti
Kuvataiteen koulutusohjelma
Opinnäytetyö 2008
Klaus-Tuomas Kopu

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kuvataiteen koulutusohjelma

Klaus-Tuomas Kopu: Uran riivaama
Opinnäytetyö: 14 sivua
Kevät 2008

TIIVISTELMÄ

Ongelmanasetteluissa pitää olla itseohjautuva. Olen lähes kykenemätön innostumaan kysymyksistä, joita en pidä perustavina.

Tämä Työ on kirjoitettu hyvällä tahdolla.

Asiat vaativat uudelleen arviointia. Minun subjektiivinen totuuteni muotoutuu aina uudelleen. Aikaisemmat totuudet ovat ennakkokäsityksiä, niistä pitää tyhjentyä. Maalaaminen on uppoutumista mielettömään uskoon ja etäisyyden ottamista tuosta mielettömyydestä. Se on reaktioiden tarkkailua ja uudelleen reagointia. Maalaaminen on ”sokraattinen” dialogi itsensä kanssa, uskova uutta luova ja kyseenalaistava, epäilevä. Maalaus on tämän dialogin julkituomista. Maalaaminen on herkkyyttä ympäristöön. Maalauksessa ylpeys ja nöyryys ovat solmineet syvän liiton. Onni, ilo, vapaus ja usko saavat todellisen merkityksensä vasta vakavuuden kautta.

Olemme sitä mitä uskomme, emme sitä mitä tiedämme. Ei ole pyrkimys antaa pelkkää kauneutta, mitä haluamme kuulla. Pyrkimys on antaa toivoa ja ärsyttää kuin paarma, lupaa pyytämättä. Nämä vastavoimat pitävät ihmisen aktiivisena. Tärkeintä kuitenkin on kyky ja halu keskustella. Ihminen ei ole valmis.

Pieninkin tähti taivaalla on enemmän kuin ihminen. Se on myös suurempi kuin mikään ihmiskunnan saama edistysaskel ja kaikki edistysaskeleet yhteen laskettuna.

”Edistyksessä on ylipäänsä se piirre, että se näyttää paljon suuremmalta kuin mitä se todellisuudessa on.”

(Johann Nepomuk Eduard Ambrosius Nestroy)

LAHTI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Faculty of Fine Arts

Klaus-Tuomas Kopu: Possessed by the career
Dissertation: 14 pages
Spring 2008

ABSTRACT

When it comes to posing questions, one must guide oneself. I am nearly incapable of becoming excited about questions I cannot find fundamental.

This work has been written with good will

Things need to be reconsidered. My subjective truth is constantly reformed. The previous truths are preconceptions which must be done away with. Painting is submerging oneself in an absurd faith and distancing oneself from this absurdity. It is observation of reaction and reacting again. Painting is Socratean dialogue with oneself: believing, creating and questioning. Painting is the expression of this dialogue. Painting is sensitivity to the environment. In painting, pride and humility form an intimate union. Only through earnestness do happiness, joy, freedom and faith receive their true meaning.

We are what we believe, not what we know. One does not endeavour to offer only beauty and what we want to hear. The deepest aspiration is to give hope and annoy like a horsefly, without asking for permission. These opposing forces keep us active. However, the most important of all is the ability and desire to converse. Human is not completed.

Even the smallest of stars in the sky is more than a human being. It is also greater than any of the achievements of the humankind and all of them put together.

“A general feature in progress is that it seems much greater than it really is.”
(Johann Nepomuk Eduard Ambrosius Nestroy)

SISÄLLYSLUETTELO

Pyrkimys paradoksiin	5
Maalaamisesta	6
Vapauttava ironia	9
Dionysos	10
Sokrates ja Jeesus	11
Tiedostaminen	12
20. tammikuuta 2008	13
Sisäinen ilo	15
Vakavuuden kautta	17
Lähdekirjallisuus	18

PYRKIMYS PARADOKSIIN

”Kirjan kirjoittaminen on meidän aikamme helpompaa kuin mikään muu. Otetaan, kuten on tapana, kymmenen vanhempaa kirjaa, jotka käsittelevät tiettyä aihetta, ja kirjoitetaan niistä yhdistelemällä yhdestoista samasta aiheesta.”

(Sören Kierkegaard)

Maalaamisen lähtökohtana on intohimo ajattelemiseen. Maalaamista voi verrata hengittämiseen. Tarkalleen ottaen maalaaminen on juurikin ulos hengitystä. Sen jälkeen kun on imenyt itseensä kaiken makuisia ajatuksia, kuvia ja puolitotuuksia, tuntuu tarpeelliselta puhaltaa ulos oman hajuisia henkäyksiä. Jokainen mitättömältäkin tuntuva asia on henkäyksen arvoinen ja usein ne oleellisimmat onkin työnnetty syrjään, suljettu itse rakennettujen vankiloidemme ulkopuolelle. Niihin emme pääse käsiksi ottamatta etäisyyttä niin yhteiskuntaan, muihin yksilöihin kuin itseemme. Maalaaminen on siis ajattelua. Ajattelu on totuuden etsimistä. Totuus on minä, totuus on minun subjektiivinen totuus. Omaksi itsekseen tuleminen on siis maalaamisen pyrkimys. Mikä onkaan vaikeampaa kuin omaksi itsekseen tuleminen? No, ehkä Jumalaksi tuleminen? Maalaaminen on voimakasta pyrkimystä ylittää itsensä, intohimoista kaipausta rikkoa omia rajojaan, laajentaa horisonttia. Maalaamisen päämäärä on saavuttaa jotain sellaista, mikä ei lainkaan alistu maalattavaksi ja se kohde on paradoksi ja paradoksin ymmärtäminen on sen ymmärtämistä, että sitä ei voi ymmärtää. Näin käy siis selväksi, että minä itse olen paradoksi. Olen täysin uskoni kaltainen uskon tai en. Ja uskollahan ei ole mitään tekemistä tietämyksen kanssa.

”Ajattelija ilman paradoksia on kuin rakastaja ilman intohimoa”

(Sören Kierkegaard)

Tästä omaksi itsekseen tulemisesta tulee mieleen Nietzschen kehoitus harjoittaa jonkinlaista erillistymisen politiikkaa suhteessa omaan itseensä, mikä on erittäin mielenkiintoinen kehoitus ja myöskin minusta mahdollinen vain hänelle, joka todella ymmärtää mitä usko on. Sanotaankin, että Nietzsche asettui tietoisesti alttiiksi hajoamiselle ja tulikin lopulta hulluksi, niin kuin meidän itseään aina kumoava tiede todistaa.

MAALAAMISESTA

Klaus-Tuomas Kopu
"perästä kuuluu" 2007
öjyväri kankaalle
200 x 530 cm

”Värien valinta ei nojaudu mihinkään tieteelliseen teoriaan; se perustuu havainnointiin, tunteeseen ja kunkin elämyksen perimmäiseen luonteeseen. Tavoitteena on päästä niin tiheytyneiden aistivaikutelmien tilaan, että siitä syntyy maalaus”

(Henry Matisse)

”Matissen taide kasvoi taiteesta. Maalatessaan hän tarkkaili reaktioitaan jokaiseen siveltimenvetoon ja reaktioitaan reaktioihinsa ja jatkoi maalaamistaan kunnes prosessi pääsi vauhtiin ja maalaus kirposi esiin itsestään, kuin hänen alitajunnastaan ponnahtaen. Matisse kirjoitti, että maalatessaan oli tietoinen vain käyttämistään voimista ja että häntä ajoi eteenpäin idea, jonka hän saattoi ymmärtää vasta sen kehittyessä kuvan mukana.”

(Maailman taiteen historia s.780).

Klaus-Tuomas Kopu 2006
"looking for troubles"
Öljy kankaalle
170 x 310 cm

Olen maalannut nyt koulussa lähes yhtäjaksoisesti noin neljä vuotta, joista kaksi jälkimmäistä olen maalannut täysin abstrakteja maalauksia. Olen tuntenut voimakasta intohimoa jotakin hämärässä piilevää kohtaan, mikä valoon tullessaan muuttaisi elämäni. Olen ihmetellyt niin omaani kuin muidenkin tapoja toimia elämän eri tilanteissa ja kiinnostunut kysymyksistä miksi ja miten elää? Enää en suunnittele lähes lainkaan maalauksiani vaan halua heittäytyä täysin omien välittömien tunteiden, vaistojen, tahdon ja mielikuvituksen valtaan. Vaistojen varassa voi usein saavuttaa enemmän ja parempaa kuin pelkän kontrollin varassa. Joskus minulla on ollut lähtökohtina sellaisia asioita kuin likainen pyyhitty ikkuna, kaksi väriä tai vaikkapa jonkinlainen ruumiillinen liike. Toisin sanoen muoto, väri tai Dionysos. Maalaaminen etenee eräänlaisen itsensä käydyn dialogin tavoin. Tämä on rinnastettavissa Matissen tapaan tarkkailla omia reaktioita ja reagoida niihin. Dialogi on myös omien ideoiden äärimmäistä kyseenalaistamista ja pyrkimystä löytää mihin noiden ideoiden juuret juontavat. Tämän dialogin eri puolien pitää pysyä edes jonkinlaisessa tasapainossa ja vuorovaikutuksessa, muuten loppuu joko maalaaminen tai maalaaminen muuttuu täysin mielettömäksi. Tämä on merkki uupumisesta ja siitä, että on aika levätä, jonka jälkeen voi taas palata työn ääreen. Täydellinen tasapaino on ehkä huonoin mahdollinen tila työskentelylle. Tämä maalaamisen muuttuminen täysin mielettömäksi on myös ollut usein monin tavoin erittäin tärkeää. Joskus on syntynyt hyvä maalaus ja joskus se on osoittanut, että tästä asiasta on nyt aika luopua toistaiseksi ja siirtyä seuraavaan.

”Kun maalaan abstraktin taulun, en tiedä etukäteen, miltä sen on tarkoitus näyttää, enkä maalaamisen aikana, mitä minulla on tähtäimessäni. Maalaaminen on siis melkein sokeaa, epätoivoista yrittämistä.”

(Gerhard Richter)

Maalaus on eräänlaista epäsuoraa tiedottamista. Se ei anna valmiita vastauksia, ei tyrkytä puolitotuuksia. Maalaus pyrkii antamaan suuren improvisaation tilan. Maalaus haluaa antaa uudenlaisia näkökulmia asioille, näyttää että asiat ovat ajattelemisen arvoisia. Maalauksen pitää antaa mahtava lupa muodostaa oma, persoonallinen ja ainutlaatuinen kokemus todellisuudesta. Maalaus on aktiivinen ja haluaa, että katsoja on aktiivinen. Se haluaa ilmentää iloa, jota on meissä ja kaikkialla ympärillämme. Mielestäni maalauksen pitää olla älyllisesti haastavaa niin kuin filosofia. Maalarin pitää kunnioittaa katsojaa, ei aliarvioida häntä. Maalari myös vaatii katsojaa perehtymään teokseen, näkihän siinä mitä hyvänsä. Katsoja kunnioittaa maalaria perehtymällä työhön, vaatien myös, että hän on antanut kaikkensa maalausta tehdessään. Asiat ansaitsevat että niihin sitoudutaan, tarvitaan vain harras ja vastaanottavainen mieli. Maalaus on myös kuva ihmisen sisällä olevasta pyhyydestä, kirkkaudesta ja suuresta kyvykkyydestä. Maalaus on jälki ihmisen intohimosta olla ihminen.

”Kaikkialla on taivaanholvi ihanasta sinisestä, aurinko säteilee heikkoa rikinkeltaista, ja se tekee hyvää ja on ihastuttava kuin taivaansinisen ja keltaisen rinnakkaisuus Johannes Vermeerin maalauksissa. Niin kauniisti minä en osaa maalata, mutta minä syvennyn työhöni niin perusteellisesti, että annan itselleni vapaat kädet, ilman mitään sääntöjä.”

(Vincent van Gogh)

Maalaus on inhimillistä toimintaa, jossa ihminen pyrkii kehittämään itseään sen oletuksen pohjalta, mikä hänellä itsestään on. Minä käytän maalatessani abstraktia kieltä pyrkiessäni tiedostamaan itseäni ja maailmaa. Se on minun kieleni. On kai turvallisempaa oppia tarkemmin tuntemaan kykynsä tekemällä epäonnistumiset ja onnistumiset omalla ehkä muille vieraalla kielellä. Tämän itsensä tiedostamisen pyrkimyksenä on kaivaa esille se tehtävä, mikä on minun kutsumukseni, totuuteni.

”Ihminen on salaisuus. Jos koko elämäsi ajan ratkot tuota salaisuutta, et voi sanoa käyttäneesi aikaasi hukkaan. Minä syvennyn tuohon salaisuuteen, sillä haluan olla ihminen.”

(Fedor Dostojevski)

VAPAUTTAVA IRONIA

Aina vaan sisällämme on jotain kummallisia opittuja tietämyksiä, jotka pitävät meitä pimeydessä ja usein emme ole tästä edes tietoisia, koska emme halua nähdä. Todellisuus on koko ajan näkyvissemme, se yksinkertaisesti menettää merkityksensä jos emme aina katso sitä niin kuin näkisimme sen ensimmäistä kertaa. Meidän pitää myös tavoitella ulkopuolisia näkökulmia, muita kuin omiamme, siis pyrkiä katsomaan maailmaa niin monin erilaisin silmin kuin suinkin kykenemme. Emme ole eettisiä, jos emme arvioi tilannetta uudelleen. Pahinta sokeutta onkin se, että ei halua nähdä. Kun emme halua nähdä uppoudumme kokoajan syvemmälle epätietoisuuteen ja riistämme omaa vapauttamme. Se on suojautumista elämältä. Minä haluan rakastaa elämää ja luottaa ja turvata siihen. Kun elää kiihkeästi kuolemakin varmasti tuntuu autuaalta.

Ironia on kaiken kieltävää negatiivisuutta, se voi tuntua ärsyttävältä viisastelulta, mutta mistä tuo ärsyttävyyys juontaa juurensa. Sen ärsyttävyyys on juurikin siinä, että emme halua nähdä, koska luulemme, että näin on parempi. Ironia on voima, joka voi vapauttaa meidät vankilastamme, jonka itse olemme rakentaneet. Ironia vapauttaa meidät turhamaisesta ylpeydestämme ja osoittaa, että ylpeytemme ja nöyryytemme kuuluvat erottumattomasti yhteen. Ja yhdessä ne mahdollistavat onnellisen inhimillisen elämän. Ironian tehtävä on tyhjentää pöytä ja sen ympäristö, syömällä ensin kaikki muu ja lopuksi itsensä.

”Ironian tietämättömyys, josta Sokrates aloitti, on tyhjästä luotu maailma, puhdas neitsyt, josta Kristus syntyy”

(Sören Kierkegaard)

DIONYSOS

”Ajattelisinko kurjaa viuluanne, kun henki puhuu minulle”

(Ludvig van Beethoven)

Ja mitä tulee meidän yhteisöllisiin sääntöihin, olemme omaksuneet tarkat käsitykset, miten inhimillisen ihmisen tulee käyttäytyä. Sitten pidämme vielä näitä sääntöjä varmoina, emme edes vaivaudu mitään muuta odottamaan, saatikaan kyseenalaistamaan niitä ja uskaltautua käyttämään omaa järkeä. Tietysti, näitä asetettuja varmuuksia rikkomalla voi olettaa, että pikkujouluihin ei kutsua saavu, mikä ei ehkä ole huono asia.

Eikä tämä huumaantunut ihminen piittaa kirjoitetusta laista tai käyttäytymissäännöistä. Hän välittää ihmisestä ja elämästä, tämä ihminen ei voi sietää nähdä ihmisiä suojautumassa elämältä, hän haluaa vakuuttaa heidät olemisen ikuisesta riemusta. Hän käy raivokkaasti päälle, hän on ihmisen puolella, ihmisen omaksumia arvoja vastaan. Sillä tämä arvokkuutemme ja nämä meidän arvomme tuhoavat tyystin meidän todellisuutemme, meidän luontomme, yksilön inhimillisyyden. Eihän tuo ”arvokas” ihminen osaa edes antaa anteeksi arvon rikkojalle, saatikaan alistaa omat arvonsa kyseenalaisiksi. Taitaa olla tuo anteeksi antaminen Jumalien hommaa. Nyt on elämisen aika.

Miten tämä Dionysos toimii maalarina. Tämä huumaantunut Dionysos, huumaantunut juuri voimakkaasta intohimoisesta vallan tahdosta. Se pyrkii raivokkaasti kohti puhtaampaa ihmistä. Se on hengittänyt sisäänpäin taas aikansa myrkkyjä, kuunnellut valheita, joita väsynyt epätoivoinen ihminen on yrittänyt itselleen uskotella, paetessaan itseään. Järki on joutunut umpikujaan, jäänyt keskeneräiseksi ja valittaa, huutaa apua. Mutta tämä järki ei voi paeta omaa kutsumustaan, sillä on niin suuri kaipaus jotakin maailman kokonaisuuteen liittyvää kohtaan. Huumaannuttava voima alistaa järjen ja järki on säälettävä ja Dionysokselle sääli on sairautta. Näin Dionysos jälleen kerran sokealla tahdolla ja erehtymättömillä vaistoillaan vakuuttaa järjen olemisen ikuisesta riemusta raivaamalla tietä, luomalla uutta, ja auttaa tätä järkeä etenemään

intohimoisessa etsinnässään. Tämä järki ei halua edes yrittää taivuttaa asioita synteisiin, tälle järjelle yksityinen ihminen on tärkeä. Tämä järki rakastaa paradokseja ja pitää ristiriitoja inhimillisinä.

Tämän Dionysoksen vimma ei kumartele mitään, sen asenne on täysin anteeksipyytelemätöntä. Tämä Dionysos ei ole se, mikä joskus on pakahtumaisillaan häpeästä. Myös turhautumisen Dionysos kääntää voimakseen. Tämä Dionysos tuntee velvollisuudekseen ottaa kantaa yhteiskuntaan ja se uskoo, vaikka ei uskosta mitään tiedä tai ymmärrä. Dionysos ei totu asioihin, sen tehtävä on aina tanssia paremmin. Dionysoksen tehtävä on auttaa järki pois umpikujasta, myöntämällä elämä sen kaikessa laajuudessaan.

SOKRATES JA JEESUS

”Kun haluat oppia jotakin, mene puhumaan ihmisten kanssa”

(Eric-Emmanuel Schmitt)

Sokrates ja Jeesus olivat hienoja miehiä. Olen lukenut Jeesuksesta kertovia kirjoja ja katsonut hänestä tehtyjä elokuvia ja tunnen syvää sympatiaa ja kunnioitusta tuota miestä kohtaan. Voi olla, että sympatiani kohdistuvat kyseisen ajan kirjallisuuteen, mutta viis siitä mihin kunnioitukseni kohdistuu, kokemuksena tuo on ollut joka tapauksessa on erittäin vaikuttava. Sokrates, niin mikä oli miehiään Sokrates? Voiko Sokratesta käsittää? Onko Sokrateen eksistenssi pelkkää kaiken kieltävää ironiaa? Mitä minä tiedän Sokrateesta on pelkkää minun omaa kuvitelmaani. Asiasta riippumatta, Sokrates puhuu sen puolesta ja sitä vastaan, tilanteesta riippuen. Epäsuorasti tässä piilee ehkä suurin viisaus. Sokrates tietää, että hän ei tiedä ja kerta toisensa jälkeen hän syö muut ja lopulta itsensä. Hän on aina niin intohimoinen totuutta kohtaan, ja kuolikin mieluummin kuin olisi luopunut tuosta intohimostaan.

Niin, kaksi mahtavaa miestä ja ehkä unohtumattomia. Jeesus ja Sokrates ruokkivat jokapäiväistä ajattelua ja miten rikkaalla tavalla. Sokrates oli sitä mieltä, että ihminen

tekee väärin, koska on tietämätön. Viisauden voi siis oppimalla oppia. Ehkä kuitenkin elämä on liian lyhyt, siihen että ehtisimme tehdä kaikki haluamamme virheet ja oppia viisauden. Tämä on varmasti laskelmoitu luonnon oikku, oli sen takana sitten evoluutio tai Jumala. Jeesus kertoi, että ihminen tietää kyllä mikä on oikein, mutta ei kykene sen mukaan toimimaan, vaan tekee syntiä ”tahtomattaan”. Jumala on antanut meille valinnan vapauden. Hän on antanut meille mahdollisuuden rakentaa oman etiikan. Tämä vapaus voi olla kohtalokas. Oi kuinka mukavaa ja mahdotonta onkaan kilvoitella näiden asioiden kanssa, on rikkaus nähdä maailma vuoroin evoluution jäljiltä, ja heti lounaan jälkeen, Jumalan luomana. Tuntuukin oikealta päivästä toiseen kilvoitella asioiden kanssa ja luulenkin, että se on ainoa eettinen tapa toimia. Ajatteleminen, epäileminen, kyseenalaistaminen pitää meidät poissa synnistä ja tyhmyyksistä. Ajatteleminen on eettistä. Tästähän joku älypää voisi jo ammentaa vastausta kysymykseen, mikä on elämän tarkoitus?

”Hänen romanttinen ja vilkkaan mielikuvituksen omaava ajattelunsa ja ristiriitaiset ihailun kohteensa aiheuttivat hänelle suuria ongelmia.”

(Herman Hesse)

TIEDOSTAMINEN

Ihminen ei ymmärrä, eikä se pidä siitä. Sen päätä särkee ja ruumis vapisee, silmät pyörivät ja lopuksi ne tuijottavat omia varpaitaan. Tämän päivän ihminen on jo niin monen sukupolven taakan uhri. Se ei tiedä mihin katsoa tai pyrkiä, jos ei sitä jokin ulkopuolinen käske. Minuus ei pelkästään ole hukassa, vaan se on tuhoutunut peruuttamattomasti tai jos se ei ole tuhoutunut niin se on varmastikin lähes saavuttamattomissa epäinhimillisen rappion suojassa. Ihminen ei kykene näkemään historiaa kovinkaan pitkälle. Sillä ei ole tietoa, mikä valta milloinkin vaikutti käsityksien muodostumiseen. Nyt se sitten riemuitsee epäluotettavasta totuudesta, mikä on valtaintressien muovaamaa. Ihminen on kaivanut kuoppaansa niin pitkään, että se ei muista edes, miksi se aloitti ensinnäkään kaivamisen. Se on uppoutunut jo syvälle kuoppaansa eikä pimeydessä näe enää eteensä saatikaan itseään. Sen mielikuvitus ei keksi mitään muuta, kuin jatkaa kaivamista ja olla ajattelematta, ja sen

se kyllä osaa. Ne jotka haluavat kehittää itseään ja näkevät sen järkeväksi, tekevätpä he sen sitten mistä syystä hyvänsä, tuskin kuitenkaan siitä syystä, jonka he ääneen mainitsevat kysyttäessä tai kysymättä. No, muille saa tietysti valehdella. Mutta itselleen ei. Niin, nämä vallanhimoiset itsensä kehittäjät pyrkivät tietysti perfektionismiin eli täydellisyyteen. Mutta kun he ovat ymmärtäneet perfektionismin täysin väärin, se ei suinkaan tarkoita täydellistä ulkoista toimintaa, ei todellakaan ole tarkoitus näyttää hyvältä. Pyrkiminen perfektionismiin on pyrkimystä täydelliseen itsensä tiedostamiseen niin hyvässä kuin huonossa. Pyrkimystä oikeaan, puhtaaseen ihmiseen, joka voi tiedostaa maailmaa.

”Kohtelet minua kuin koiraa, niinpä käyttäydyn kuin koira”

(Eric-Emmanuel Schmitt)

Epäsovinnainen käyttäytyminen on koomista, niin kuin on myös ahdas ajattelu äärimmilleen vietynä. On suorastaan nautinnollista rikkoa asetettuja näennäissääntöjä, tietenkään loukkaamatta ketään lähimmäisiä, loukkaamalla itseään, laittaa itsensä naurunalaiseksi. Osata nauraa itselleen. Tämä iloinen ja innokas säännön rikkoja tarvitsee tietysti asetetut säännöt, eli itseironia on täysin säännöistä riippuvainen ja vain säännöistä tietoinen voi niitä rikkoa ja saada siihen komiikkaa. Mitä korkeampi tiedostus sen selkeämpi käsitys elämästä ja maailmasta.

20. tammikuuta 2008

Tulin jälleen kotiini käymään tänne maaseudulle. Tulin jo kaksi päivää sitten ja aikomukseni on viipyä vielä muutama päivä tai miten nyt sattuu käymään. Olimme Ralph-koiran kanssa kävelyllä. Kuljimme metsässä suurimman osan matkasta ja myös läpi laajojen aukeiden, tiedäthän miten pidän siitä, että voin katsella pitkälle horisonttiin. Päivä on ollut miellyttävä, luntahan täällä ei ole yhtään kuraa kylläkin, ojat vain virtaavat leveinä. Tuuli taisi tuoda Ralphille joitakin kiintoisia tuoksujia, kun se pysähteli ja nosteli päätään ja haisteli ilmaa. Muistatko kun kerroin mitä kaikkea Ralph on minulle opettanut? Ehkä tälläkin matkalla opin jotakin uutta Ralphilta, minkä

ehkä ymmärrän muutaman päivän kuluttua. Tulimme auringon laskun aikaan takaisin kotiin ja Ralph jo lepää pitkällään lattialla. Luulen, että se on tyytyväinen niin kuin minä. Ralph tyytyy niin vähään, niin kai minäkin nyt kun taas sen muistan ja ymmärrän. Kaupungissa ollessani olin taas sinutkin unohtanut, olin tullut sokeaksi ja kuuroksi itselleni. Tiedäthän sinä miten kärsimättömäksi, turhamaiseksi ja ärtyisäksi minä muutun rauhattomuudessa. Niin ja pahoittelen sitä viimeistä, kun jouduit kuuntelemaan kurjia häpeämättömiä juttujani. Sehän oli taas sitä nuoren miehen ylimielistä uhoa, mikä on taas omaan minään kohdistuvaa tyytymättömyyden ilmaisua. Se on varmasti jonkinlaista kateutta. Ja annathan anteeksi sen, että piinasin sinua juuri silloin kun sisimmästäsi kumpusi iloa. Petyin siihen, että onnellisuutesi oli peräisin jostakin muualta kuin minusta. Häpeäkseni täytyy myöntää, että iloisuutesi havaittuani, haluni vain voimistui turmella se, tartuttaa tuskani, saada sinut ymmärtämään täysin itsekäs turhamaisuuteni. Olin joutumassa ulkoisten asioiden valtaan. Tuolla luonnossa löysin taas sisäisen iloni, sen voimakkaan elinvoiman, jota ilman en olisi minä. Tuota ihmisestä itsestään lähtöisin olevaa mielihyvää ei mikään ulkoinen lahja tai kohteliaisuus voi korvata hetkeksikään. Luontohan on kaikki kaikessa. Löysin taas rauhani omasta rauhattomuudestani ja ajatukseni kehittyvät pikkuhiljaa, toivottavasti parempaan suuntaan. Mihin mielettömyyteen olinkaan taas eksynyt?

Sain erääseen näyttelyyn maalauksen tai kaksi. Tuntuu hyvältä. On kuitenkin jotenkin vähän sellainen olo, että viimeinen puristus on jäänyt puuttumaan maalauksista jotka näyttelyyn tulevat. Jääväthän työt aina keskeneräisiksi, mutta muistatko kun kerroin vuosi sitten saaneeni erittäin voimakkaan itseni ylittämisen tunteen, vastaavaa en ole kokenut nyt. Uskon kuitenkin kehittyneeni työskentelyssäni, vaikka aina epäilenkin onko suuntani oikea. Mutta innolla odotan, että pääsen vapauttamaan maalauksen katsojan henkilökohtaiseen käyttöön. Haluan tarjota hänelle ilon ja vapauden kysymyksen ja vapauden vastata. Aion myös tarkkailla ihmisiä maalauksieni edessä. Pidän sitä hyvänä rehellisenä kritiikkinä. Seuraan katsojien ilmeitä, eleitä ja erilaisia tapoja katsoa maalausta ja saan siitä oppia. Kaikille luonnolliset eleethän kertovat, kun halutaan, saadaan, torjutaan tai vältetään jotakin ja voivat antaa sanoille erilaisia merkityksiä. Toivon, että sinäkin olet paikalla, niin voimme miettiä yhdessä onko työlläni ollut minkäänlaista arvoa. Sitten joudun taas siihen jännittävään vaikeaan paikkaan, jossa minulta kysytään mitä nämä maalaukset ovat? Sinähän tiedät, ettei

minulla ole valmiita vastauksia hihassani, vaikka kysyttävät kysymykset ovat usein helpostikin arvattavissa. Vastaukset ovat ainaisessa liikkeessä. Haluan vastata jokaiselle kysyjälle erikseen. Usein kysyttäessä kuultaa kysyjän hienovarainen tarve ja mielenkiinto jotakin erityistä kohtaan. Haluan antaa kysyjälle mahdollisimman ymmärrettävän ja oikeasti hyödyllisen vastauksen. Ihannehan on kun kysyjä poistuu rikkaampana itsestään, eikä pelkästään vieraan voiman onnellistamana. Haluan palvella yksilöä, en instituutioita, joita kohtalon ristiriitainen liike ei elähdytä.

Klaus-Tuomas Kopu
"epäsuora ilmaisu" 2007
öljyväri kankaalle
200 x 350 cm

SISÄINEN ILO

Missä on ihmisen sisäinen ilo? Tuo hyvin syvältä kumpuava voimakas kipinä, joka sytyttää ihmisen kuolemattoman elinvoiman. Tähän vapauttavaan elinvoimaan perustuu kaikkien yksilöllisten ihmisten kasvu ja kehitys. Tämä elinvoima pitää ihmisen aktiivisena ja näin se ylläpitää elämäänsä parhaalla mahdollisella tavalla. Tämän ihmisen mieli on vireä ja hän on aktiivinen ja innokas kehittämään monipuolisesti älyllisiä taitojaan. Tästä sisäisestä elinvoimasta on syntynyt kaikkein kaunein musiikkimme. Musiikki ilmaisee iloa ja surua ja kaikkea niiden välistä ja ympäriltä. Musiikin vaikutus on moniulotteista, samalla kun se ilmaisee surua se antaa

myös lohtua kuuliallensa. Musiikin pitää tulla säveltäjänsä sisältä, muutoin siitä on vain haittaa ihmiselle. Meidän ihmisten mahdollisuus sisäiseen iloon tukahdutettu. On lähes sietämätöntä nähdä iloinen ihminen ja niin, että ei pystytä näkemään minkäänlaisia ulkoisia perustavia syitä tuolle ilolle. Tämä näky ei pelkästään ole sietämätön, vaan ihmiset alkavat jo huolestumaan ja saavat heidät miettimään, että onko tuolla epäilyttävällä kummallisella hymyilevällä ihmisellä niin sanotusti pallo hukassa. Ja sitten jo tunnetaan vastuuntuntoa, että kai minun velvollisuuteni on tehdä jotain sen eteen, että tuo kurjaan kohtaloonsa päätynyt iloinen ihmismieli pääsee heti pikimmin eroon tuosta uhkaavasta sisäisestä ilostaan. Mutta ketä tämä sisäinen ilo sitten uhkaakaan, no sehän uhkaa niitä ihmisiä, jotka valehtelevat parhaiten itselleen ja näin myös muille ja näillä ihmisillä on valta. Sisäisestä ilosta nauttiva ihminen ei pelkästään ole hyödytön valtaa pitävälle, vaan on suoranainen uhka niille. Tämä ihminen elää sisäisesti ohjattua elämää, hän ajattelunsa on aktiivista. Hän noudattaa vain oman ajattelunsa tuottamia periaatteita, sekä järjenmukaisia, että vaistonvaraisia. Hän on avoin sellaisillekin metodeille, joita tieteellisesti ei faktoiksi voi perustella. Tämä ihminen on henkisesti aktiivinen, hän toteuttaa itseään ja hän hallitsee itsensä myös spontaanisessa toiminnassaan. Hänellä on niin luja itsetuntemus, että kehityksen intohimossaan hän pystyy myös eriytymään itsestään löytääkseen uusia ideoita. Hänen filosofiansa kumpuaa syvältä, pinnallisuus on hänelle koomista. Hän todella tiedostaa kysymykset miksi ja miten? Hän myös tiedostaa jos ei vielä ole löytänyt näitä kysymyksiä. Tämä ihminen on sisäisesti vapaa ja tinkimätön ja myös kriittinen itseään kohtaan. Hän pyrkii jatkuvasti kasvamaan suuremmaksi, laaja-alaisemmaksi ja kokeilee rohkeasti rajojaan kehittyäkseen. Tästä kehityksestä sisäinen ilo kumpuaa. Hänen mielestään oikeaoppisuus tarkoittaa sitä, että ei ajatella. Hän on hyvin perillä ihmisten kaksoisajattelusta, siitä miten tilanteesta riippuen eri asioita muistetaan ja unohdetaan. Hän näkee miten ihmiset hautaavat sisäistä iloaan loputtomien ulkoisien ilojen mitättömyyteen. He passivoituvat ja alkavat elämään ulkoisesti ohjattua elämää ja syytävät siitä toisiaan ja tyytyvät siihen.

VAKAVUUDEN KAUTTA

Joskus kun rakastaa tuntuu kuin aika pysähtyisi. Aika kuitenkin vain jatkaa kulkuaan ja muutos siinä seuranaan. Onko sitten ainainen muutos hyvä vaiko paha asia? Voihan muutoksen ymmärtää ainaisena vajavuutena tai ainaisena kehityksenä. Aika tuhoaa niin hyvää kuin pahaa. Olemme lapsia, nuoria, aikuisia ja vanhuksia, toisaalta voisimme olla erilaisia kokemuksia omaavia lapsia kaikki. Lapsi rakastaa maailmaa ja innokkaasti uteliaana kysellee. Kun kasvamme meistä tulee omien uriemme riivaamia. Todelliseen elämään pyrkivä ja kohtaloaan rakastava ihminen on muukalainen nykymaailmassa. Voi olla, että hän tulee tuhoamaan itsensä ja vain itsensä, tai siltä se ainakin nykymaailman silmin tulee näyttämään. Sen sijasta, että arvostelemme malttamattomina muita, voisimme yrittää selvittää ja pukea sanoiksi, mitä eri ihmiset ajavat takaa olemisellaan. Voimmehan olla vilpittömästi jotakin mieltä ilman, että tutkimme mielipidettä. Ollaksemme rehellisiä meidän on tarkistettava käsityksiämme uudelleen ja uudelleen. Kun kiistelee omista näkemyksistään itsensä kanssa joutuu kohtaamaan oman ahdasmielisyytensä. Silloin ylpeys ja nöyryys voi tanssia häitään. Ja kyllä Beethovenkin aina lopulta ajatteli sitä kurjaa viuluakin. Esitystapahtuma on otettu huomioon hänen luomuksissaan. Onni, ilo, vapaus ja usko saavat todellisen merkityksensä vasta vakavuuden kautta. Yksi juttu vielä, auttaminen ei suinkaan ole hallitsemista, auttaminen on palvelemista.

”Erään teatterin kulisseissa syttyi tulipalo. Ilveilijä säntäsi näyttämölle varoittamaan yleisöä. Kaikki pitivät varoitusta vitsinä ja taputtivat. Ilveilijä yritti uudelleen, eikä yleisön riemulla ollut rajoja. Juuri näin maailma tulee tuhoutumaan älypäiden osoittaessa suosiotaan siinä uskossa, että kaikki on vain pilaa.”

(Sören Kierkegaard)

LÄHDEKIRJALLISUUS

- Artaud, Antonin. 1988. Korpit ja auringonkukka. Suom. Kimmo Pasanen. Kustannusosakeyhtiö Taide, Helsinki
- Bataille, Georges. 1998. Noidan oppipoika, kirjoituksia 1920-luvulta 1950-luvulle. Suom. Tiina Arppe. Gaudeamus, Helsinki
- Dempsey, Amy. 2003. Moderni Taide. Suom. Jaana Iso-Markku ja Raija Mattila. Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki
- Goethe, Johann Wolfgang von. 1992. Nuoren Wertherin kärsimykset. Suom. Markku Mannila. Otava, Helsinki
- Hesse, Herman. 1997. Narkissos ja kultasuu. Suom. Kai Kaila. Gummerus, Jyväskylä
- Honour, Hugh & Fleming, John. 2001(1992). Maailman taiteen historia. Suom. Marja Itkonen-Kaila, Juri Kokkonen, Raija Mattila, Tutta Palin ja Seppo Sauri. Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki
- Kokkonen, Joonas. 1992. Ihminen ja Musiikki, valittuja kirjoituksia, esitelmiä, puheita ja arvosteluja. Toim. Kalevi Aho. Gaudeamus, Helsinki
- Lehtinen, Torsti. 2000. Sören Kierkegaard, intohimon, ahdistuksen ja huumorin filosofi. Mattina
- Phillips, Christopher. 2007. Sokrates-kahvila, filosofisia kohtaamisia. Suom. Raija Viitanen. WSOY, Helsinki
- Pietarinen, Juhani. 1993. Ilon filosofia, Spinozan käsitys aktiivisesta ihmisestä. Yliopistopaino, Helsinki
- Saarinen, Esa. 1994. Filosofia. WSOY
- Salomaa, J.E. 2000. Friedrich Nietzsche. Toim. Reijo Valta ja Riitta Koikkalainen. Kampus Kustannus, Jyväskylä.
- Schmitt, Eric-Emmanuel. 2006. Pilatuksen Evankeliumi. Suom. Marja Haapio. Like, Helsinki
- Tolstoi, Leo. 2000. Mitä on taide? Suomenos ja johdanto Martti Anhava. Kustannusosakeyhtiö Taide, Helsinki
- Walther, Ingo F. 1990. Vincent van Gogh, 1853-1890 Näky ja todellisuus. Suom. Marja Punkki-Roscher. Benedikt Taschen, Köln
- Wilenius, Reijo. Oksala, Pellervo. Mehtonen, Lauri. Juntunen, Matti. 1989. Johdatus filosofiseen ajatteluun. Atena kustannus Oy, Jyväskylä
- Wittgenstein, Ludvig. 1999. Filosofisia tutkimuksia. Suom. Heikki Nyman. WSOY

